

GAZETE YAZARI

Tarihselcilik tartışmalarına küçük bir ilave

Selçuk Türkyılmaz
Gazete Yazarı

Abone Ol

28 Ara 2020, Pazartesi

PAYLAŞ

Evrenselcilik, zaman ve mekân itibarıyla sınırlı olanı aşmak anlamını içerir. Bir fikrin, ideolojinin, dünya görüşünün ya da belirli temaların niteliklerinin anlaşılması amacıyla evrensel ya da mahallî olduğu özellikle belirtilir. Zaman ve mekânın sınırlarını aşmayı ifade eden bir kavramın kullanım alanının genişlemesi tabii bir durumdur. Modern dönem Batı düşüncesinde de evrenselcilik kavramının önemli bir yer tuttuğunu görebiliriz. Batılı entelektüeller ortaçağın sınırlarını aşarken evrenselcilik kavramının yol göstericiliğinde hareket etmişti. Edebiyatta klasik dönem eserlerini yerellik ve evrensellik çatışmasının mahiyetini anlamak için de okuyabiliriz. Romantik edebiyatçıların zaman ve mekân algısında ise geriye dönüştürme bahsedebiliriz. Fransa'nın Almanya'nın ovaları, kırsalları, dağları ve elbette insanları edebiyatın konusu hâline gelir.

Modern dönemde düşünce dünyamızı şekillendiren ideolojilerde evrensellik kavramı önemlidir. Batı dünyasına yön veren ideolojilerin de zaman ve mekânın sınırlarını aşmaya çalıştığını söylememiz gerekir. Liberalizmin ve komünizmin evrensellik iddialarını, sınırları aşan sömürgecilik idealleri ile birlikte düşünersek anlayabiliriz. Yerel şartların teşvik ettiği arzuların yedeğinde serpilip gelişen fikirler bütün dünyaya yayılabiliştir. Batı'nın evrensellik iddiaları bütün dünyayı dönüştürürken bizi etkilememesi düşünülemezdi. Onun için millî edebiyat dönemi ve kavramını bu açıdan gözden geçirmekte fayda var. Edebiyatçılarımızın bu mesele ile alakalı olarak önemsenmesi ve ortaya çıkartılması gerekli bir duyarlılığa sahip olduğunu söyleyebiliriz. "Memleket" meselesini daha geniş bir açıdan ele aldığımızda evrenselcilik, yerlilik, millî ve gayr-i millî, kozmopolitlik gibi kavramların tesadüfen gündeme

gelmediğini görebiliriz.

İdeolojilerde olduğu gibi dinî düşüncede de evrensellik meselesi önemli bir yer tutar. Sömürgecilik sisteminin yedeğinde gelişen evrenselci ideolojilerin aksine Doğu-İslam dünyasında ortaya çıkan İslamcılık ve milliyetçilik gibi yenileşme dönemi ideolojileri belirgin bir şekilde evrenselci bakış açısından uzaktırlar. Bütün fikir adamlarımızı aynı çerçeveye dâhil edemeyebiliriz. Fakat fikir tarihimizi bu ayrımı göz önünde bulundurarak incelemenin şaşırtıcı sonuçlar ortaya çıkaracağını söyleyebilirim. Bu, dinî ve din dışı cemaatler-yapılar için de geçerlidir. Söz konusu yapılar benimsediği fikirler, takip ettikleri eserler evrenselcilik ve yerlilik bağlamında incelenmelidir.

Bu uzun girişi son dönemde ilahiyatçılar arasındaki tartışmalara farklı bir yaklaşım sunabilmek için yazdım. Bu tartışmaların içinde hararetli bir şekilde yer almayı marifet sayan ilim adamlarının dinî meseleleri çok sınırlı bir açıdan ele aldıklarını düşünüyorum. Hâlbuki yerellik ve evrensellik meselesinde olduğu gibi aydınlanma döneminin kavramlarıyla düşündüklerini bilmeleri gerekirdi. Bu sebeple zaman ve mekân bakımından sınırlı olduğunu farz ettiklerini önemsizleştiriyorlar. Aynı şekilde evrensel olduğunu düşündüklerine de özel bir önem atfediyorlar.

Bu, oldukça sınırlı çerçevedir.

Yenileşme döneminde İslamcı ve milliyetçi düşünürlerin evrenselci bakış açısından uzaklaştıklarını ifade ettim. Bu, zaman ve mekân algısı bakımından çok daha belirgin bir durumdur. Örneğin eğitim ve dil anlayışındaki yerelleşme çok daha belirgindir. Bu dönemde mekân algısındaki değişim çok daha çarpıcıdır. Bunun da sömürgecilik tarihi ile alakalı olduğunu söyleyebiliriz. Sömürgeci yayılma Batı'da evrenselci fikirlerin önünü açarken Doğu-İslam dünyasında kaçınılmaz bir yerelleşme yaşanır. Bunu bir savunma ideolojisi olarak görebiliriz. Bu dönemin dinî ve din dışı gruplarında görülen evrenselci temayülleri de farklı bir açıdan incelememiz gerekir. Bunlarda da zaman ve mekânın sınırlarının dışına çıkma arzusu çok kuvvetliydi. En çarpıcı örnek de FETÖ'cülüktür.

İslam toplumlarının sorunlarını sınırlı bir bakış açısıyla ele alan bilim adamları; FETÖ meselesini de tarihimizin, din anlayışımızın, kültürümüzün ortaya çıkardığı bir mesele olarak görüyorlar. Hâlbuki sömürgecilik tarihinin ortaya çıkardığı sorunlar bağlamında Batı'nın Doğu'yu kategorize eden oryantalist yaklaşımını farklı açılardan sorgulamamız gerekirdi. Aydınlar, klasik jakoben tavrı benimsemekle yetiniyor. Bu, geleneğe dönüşmüş ve farklı görüşlere sahip olsalar da tepeden inmece tavrı benimsemekte zorlanmıyorlar. Oysa FETÖ gibi örgütlü yapıların evrenselci kimliğini görmek için derin bir analiz kabiliyetine sahip olmak gerekmiyor.

PAYLAŞ

03 Mar 2022, Perşembe

Kiev nereye aittir ya da bir sınır mıdır?

28 Şub 2022, Pazartesi

Türkiye, Karadeniz'in kuzeyine de güven telkin ediyor

24 Şub 2022, Perşembe

Türkiye ne Batı'ya yaslanabilir ne de Rusya'ya güvenebilir

SELÇUK TÜRKYILMAZ TÜM YAZILARI

YENİ ŞAFAK MİKRO SİTELER

15 Temmuz

yenisafak.com/15Temmuz

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

gzt.com/kudus

Yeni Şafak Seçim

yenisafak.com/secim

Yeni Şafak Ramazan

yenisafak.com/ramazan

Yeni Şafak Spor

yenisafak.com/spor

GZT Lokma

gzt.com/lokma

MOBİL UYGULAMALAR

Apple

Android

Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

Son Dakika

Haberler

Koronavirüs

- Türkiye
- Dünya
- Bilimsel Gelişmeler

Gündem

- Darbe Girişimi
- Eğitim
- Politika
- Yerel Haberler
- 3. Sayfa
- Yerel Gündem

Dünya

- Ortadoğu
- Avrupa
- Amerika
- Asya
- Afrika
- Antartika
- Okyanusya

Özgün

- Özgün haberler
- Dini Bilgiler
- Yemek Tarifleri
- Diyet

Spor

- Spor Haberleri
- Transfer Haberleri
- Beşiktaş Haberleri
- Galatasaray Haberleri
- Fenerbahçe Haberleri
- Trabzonspor Haberleri
- Futbol
- Basketbol
- Motor Sporları
- Voleybol
- F1
- Extreme Sporlar
- Golf
- Güreş
- Atletizm

Su Sporları
Salon Sporları
Uzakdođu Sporları
Diđer

Ekonomi

Türkiye Ekonomisi
Dünya Ekonomisi
Otomotiv
Emlak
İş Dünyası
Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

bip Bip / +90 530 846 00 00

Facebook

Instagram

Twitter

Google Plus

Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss

Copyright 2017 © Yeni Şafak

Gizlilik Politikası

Kullanım Koşulları

Site Map

Medya Kit

Kurumsal

Bilgi Toplumu Hizmetleri

Hat Sanatı

Resimli cuma mesajları YENİ | Anlamli, dualı, resimli, hadislerle güzel cuma mesajları ve sözleri

↑
YUKARI

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunundaki amaçlar ile sınırlı ve mevzuata uygun şekilde çerezler kullanılmaktadır. Detaylı bilgi için [çerez politikamızı](#) inceleyebilirsiniz.

